

LAUSUNTO

VIITE: Eduskunnan sosiaali- ja terveysvalionkunnan pyyntö (28.10.2025) kirjallisesta asiantuntijalausunnosta ja osallistumisesta suulliseen kuulemiseen 7.11.2025

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n ja perhehoitolain 12 §:n muuttamisesta

Lausunnon antaja /kuultava asiantuntija:

Anne Kangas, toimitusjohtaja, Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Hoitokoti Päiväkumpu kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto omaishoidon tuesta annetun lain 5§:n ja perhehoitolain 12 § muuttamisesta. Esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. On myönteistä, että omaishoitajien ja perhehoitajien taloudelliseen asemaan kiinnitetään huomiotta ja pyritään kehittämään valtakunnallisesti yhdenvertaisempaan suuntaan.

Omaishoidon tuesta annetun lain 5§:n muuttaminen

Hoitokoti Päiväkumpu pitää omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamista perusteltuna toimenpiteenä. Korotus tukee omaishoitajien taloudellista asemaa ja auttaa osaltaan vähentämään hyvinvointialueiden välistä eriytymistä omaishoidon tuen tasossa.

Samalla on kuitenkin tärkeää huomioida, että pelkkä palkkiotason korotus ei yksin riitä turvaamaan omaishoitajien jaksamista tai mahdollisuuksia jatkaa hoitotehtävässä pitkällä aikavälillä. Omaishoitajuuden jatkuvuuden turvaaminen voikin edellyttää taloudellisen korvauksen lisäksi laajempaa tarkastelua siitä, kuinka kokonaisvaltainen ja omaishoitajan tarpeeseen vastaava tuki järjestetään.

Esimerkiksi hyvinvointialueiden tulee pitää huolta siitä, että omaishoitajat voivat mm. pitää lakisääteiset vapaapäivänsä. Helsingissä omaishoitajien on vaikea saada omaishoidon lakisääteisen vapaan lomituksia järjestymään toivomistaan hoivakodeista, koska omaishoidon vapaasta maksettava maksimikorvaus hoivakodille on vain 135 €. Kustannusten voidaan arvioida olevan lähempänä 280 €/vrk. Helsingissä oman ympärivuorokautisen hoivan kustannus on 223,81 €/vrk + tilakulu n. 30 €/vrk. Lisäksi lyhytaikaiseen hoivaan kuluu enemmän henkilökunnan aikaa, kun asiakas kirjataan sisään, tehdään hoitojakson arvioinnit ym. kirjaukset. Usein kun ikääntynyt asiakas tulee vieraaseen paikkaan hoitoon, tarvitsee hän enemmän henkilökunnan tukea. Näin ollen hoivakodeilla ei ole mahdollista ottaa omaishoidon vapaan asiakkaita, koska toiminta olisi heille tappiollista. Palvelusetelin arvo on ollut sama vuosikaudet, vaikka kustannukset ovat muuttuneet merkittävästi (mm. hoitajamitoitukseen tulleet muutokset) ja inflaatio on korottanut hintoja.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Omaishoitajille voi olla merkittävää hyötyä myös päivätoiminnasta työssäkäynnin tai vapaiden järjestämiseksi. Helsingissä ikääntyneiden päivätoiminnan palvelusetelin arvo on ollut sama ainakin vuodesta 2011 lähtien – eli ainakin 15 vuoden ajan.

Nämä kaksi esimerkkiä osaltaan osoittavat, että palvelusetelien arvon tarkistamista tulee velvoittaa hyvinvointialueilta, jotta niiden ostovoima säilyy ja jotta omaishoitajien tuki saadaan varmistettua.

Perhehoitolain 12 §:n muuttaminen

On tärkeää purkaa perhehoitajaksi ryhtymisen esteitä ja vähentää perhehoitotoimintaan liittyvää taloudellista epävarmuutta.

Hoitokoti Päiväkumpu pitää suunniteltua pykälämuutosta hyvänä. Se vastaa nimenomaan sijoituksen äkillisestä päättymisestä tulevaan haasteeseen, jonka huomiointi nousi tärkeäksi myös lausuntopalautteissa.

Hoitokoti Päiväkumpu yhtyy Hyvinvointiala Hali ry:n lausunnossa esitettyihin huolenaiheisiin.

Helsingissä 6.11.2025

Anne Kangas
toimitusjohtaja
puh. +358 40 715 4945
anne.kangas@paivakumpuhoiva.fi